

**KREDENC** (18) *sb m*

**kredenc** (12), **kredens** (5), **krędec** (1); kredenc *RejWiz*, *RejZwierz*, *KochSat*, *RejAp*, *Calag*, *Calep* (4), *Klon*; kredens *WyprKr*, *SkarJedn* (2), *SkarŻyw*, *SkarKaz*; kredenc : krędec *BielKron* (2 : 1).  
-en- (17), -ęn- (1).

*Oba e jasne.*

sg *N* kredenc (6). ◇ *A* kredenc (8). ◇ *I* kredenc(e)m (2). ◇ *pl N* kredence (1). ◇ *A* kredence (1).

*Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII (z Cn) – XVIII w.*

1. *Kielich, czasza, czara; carchesium Calep, Cn; amphithetum, crater, phiala Calep; calix Calag* (9) : Więć stoły przyłtroione kftałtem rozmáitým/ *A* kofłztem wytáwione Kredence obfitym. *RejWiz* 25; Sługá Kredenc s Krzyłztału niebácznie obálił. *RejZwierz* 14; *I* oycowłkie Kredence u Zydow chowacie. *KochSat* A4v; *Calag* 314a; *Calep* 64a, 164b, 267a, 799a; pierścień złoty ná páłcu z drogim kámieniem bárzo łubtylnie rzezáným/ y śrebrny Kredenc w ręku ná zchwał miłternie robiony. *KlonFlis* A2.

2. *Zastawa stołowa, srebra stołowe [credensum Łac śr]* (1) : pošłifz do cháłupki moiey ługi twoie z obiciem y kobiercámi twemi/ z kuchnią y kredencem twoim. *SkarKaz* 161a.

3. *Prawdopodobnie nakrycie na stolik przy ołtarzu, na którym umieszcza się naczynia liturgiczne* (1) : *C*Redens Jadwabni czerwoni, złotem miełczy awtowani, z forbotkiem złotem, sczerwonem Jadwabiem po brzegach Kobierzec zolti Tureczki. na ziemie przed Oltarz. *WyprKr* 103.

4. *Próbowanie, kosztowanie potrawy lub napoju nim się je poda drugiemu* (3) :

*Zwrot: »[komu] kredenc (u)czynić« [szyk zmienny]* (2): oto ia napierwey wam kredęnc wczynię/ iefli to o tę wodę idzie przynieście mi iey. *A* gdy przyniełfiono zámaciwlzy iá pił napierwey y rzekł: Iákom żyw łmácznieyłzey wody niepił *BielKron* 249, 435; [Czárt podał [jabłko] iey [Ewie] á rzekł/ idź nieś Adámowi/ będzieć z thobá iadł/ iedno mu powiedz/ zem ia iuż wam kredenc czynił *PostępekPrCzart* 5v].

*W przen* (1) :

*Zwrot: »kredenc uczynić«* (1): Ná thych wyłpach łprofne obyczáie máią lud pogáńłki/ zwłáfczá około małżeńłtwá/ ábowiem máią to łobie zá poczćiwá rzecz/ kiedy Kłiążę pierwey niż mąż Krędec wczyni. *BielKron* 448v.

5. *List polecający, uwierzytelniający; literae conciliandae fidei a. testimoniales Cn* (2) : ták kto łię od Bogá pošłem czyni/ mułi też znák iáki y dowodny credens mieć. *SkarJedn* 46, 46.

[*Wyrażenie: »kredens listowy«: cf W przen.*]

[*W przen: Nie z kredensem listowym jako ludzie cudzoziemscy, ale z kredensem dobry wiary jako wierni poddani W. K. M. sąchmy tu pošłani od wielki gromady braci naszej AktaSejmikPozn 1596/191.*]

6. *Zaufanie, wiara; fides Cn* (2) : (*marg*) Podpiły ná łifciech. (–) *Y* z wielką poczćiwółcią á s kredencem biorą ie ludzie w ręce łwoie. *RejAp* 196.

*Zwrot: »uczynić [komu] kredenc [u kogo]«* (1): y łtáwiąc go zá Vrzędniká naywyłzłzc<sup>80</sup> nád ludem łwym/ wczynił mu kredens v włzytkich/ pułzczáiąc go pod obłok ktorym byłá gorá oná obtoczona. *SkarŻyw* 481.

*Synonimy: 1. czasza, kielich, kruż, kubek; 2. służba; 4. kosztowanie, smakowanie; 6. powaga, wiara.*

**Cf KREDENCYJA, [KREDENCYJAŁ], KREDYT**

MB